

**Grantový program OPORA 2008
PROGRAMOVÁ A FINANČNÁ HODNOTIACA SPRÁVA**

1.	Programová správa
-----------	--------------------------

Nadácia SPP chce pomocou svojich programov prispieť ku skvalitneniu starostlivosti o ľudí v nepriaznivej sociálnej situácii prostredníctvom podpory modelových, inovatívnych a progresívnych prístupov. Chce pomôcť riešiť problémy a aktívne vytvárať príležitosti pre verejnú diskusiu. Preto sme už štvrtý rok realizovali grantový program na podporu sociálne znevýhodnených skupín obyvateľstva.

Pod znevýhodnenými skupinami obyvateľstva rozumieme: telesne, mentálne alebo zmyslovo znevýhodnených ľudí, opustené alebo inak ohrozené deti a mládež, týrané ženy, opustených starších ľudí, ľudí bez domova atď.

Program OPORA podporuje projekty, ktoré vychádzajú z aktuálnych potrieb ľudí, ktorí sú znevýhodnení, podporujú ich spoluúčasť na zmenách, ktoré majú smerovať k zvýšeniu kvality ich života a aktivácií ich potenciálu.

V roku 2008 sme sa podporu nasmerovať najmä na projekty, ktorých primárnym cieľom je **vzdelávanie**. Pri posudzovaní sme uprednostnili projekty, ktoré sa zameriavajú na zlepšovanie zručností ľudí pracujúcich s klientmi, ale aj projekty umožňujúce vzdelávanie samotných klientov – ľudí sociálne znevýhodnených.

Program je určený pre tieto cieľové skupiny:

- telesne, mentálne a zmyslovo znevýhodnených ľudí
- pre dôchodcov umiestnených v Domovoch dôchodcov
- pre ženy a deti v Krízových strediskách
- iné sociálne znevýhodnené skupiny obyvateľstva

Cieľom programu je:

- podpora inovatívnych prístupov v poskytovaní sociálnej starostlivosti zameranej na rozvoj osobnosti a aktívnu integráciu do spoločnosti
- podpora individuálnych programov rozvoja osobnosti klientov
- podpora transformácie sociálnych služieb v zariadeniach, ktoré poskytujú sociálnu pomoc pre ľudí v núdzi
- integrácia znevýhodnených ľudí do intaktnej spoločnosti.

V grantovom programe Opora sme prerozdělili **2 000 000 Sk**. Maximálna výška podpory na jeden projekt bola **80 000 Sk**. Jedna organizácia sa mohla o podporu uchádzať len s jedným projektom.

V programe bolo možné získať podporu na:

- úhradu nákladov priamo súvisiacich s realizáciou projektu
- nákup technického a materiálneho vybavenia súvisiaceho s projektom, nie však
- nákup PC ani inej kancelárskej techniky - tlačiareň, kopírka, multifunkčné zariadenia
- úhradu časti mzdy externému pracovníkovi / pracovníčke, ktorý/á realizuje priamu prácu s klientmi, maximálne do výšky 50%
- doplnenie vzdelávania pracovníkovi/pracovníčke, ktorý/á realizuje priamu prácu s klientmi a s ňou spojené cestovné výdavky. Pod vzdelávaním rozumieme najmä rekvalifikačné kurzy a tréningy zručností zamerané na zlepšenie práce s klientom.

O podporu sa mohli uchádzať:

- mimovládne organizácie zaregistrované ako neziskové organizácie poskytujúce verejno-prospešné služby, občianske združenia, účelové zariadenia cirkvi, nadácie a neinvestičné fondy
- štátne organizácie poskytujúce sociálne služby a zariadenia poskytujúce sociálne služby, (napr. domovy sociálnych služieb, stanice SOS, denné stacionáre, chránené bývanie)
- špeciálne školy, avšak len na mimoškolské aktivity s integračným charakterom
- iné subjekty, poskytovatelia sociálnej pomoci

O podporu sa nemohli uchádzať:

Centrá pedagogicko-psychologickej prevencie, centrá voľného času, materské školy, základné školy a stredné školy, kluby dôchodcov, jedálne pre dôchodcov, pracovne pre dôchodcov, rehabilitačné strediská, strediská osobnej hygieny.

V programe nebolo možné žiadať podporu na:

- investičné výdavky na budovách (opravy stiech, výmenu okien, priečok a iné rekonštrukčné práce)
- kúpu budov
- kúpu automobilov
- kúpu PC a kancelárskej techniky ako je tlačiareň, kopírka, multifunkčné zariadenie
- úpravu interiérov na bezbariérové priestory a iné úpravy interiérov
- revitalizáciu verejných priestranstiev súvisiacich s areálom
- jednorazovú finančnú podporu jednotlivcov, ktorí sú v sociálnej a finančnej núdzi
- projekty realizované mimo územia SR

2.	Zhrnutie a obsahové vyhodnotenie programu
-----------	--

Vyhodnotenie projektov

Uzávierka predkladania žiadostí bola 2. júla 2008. Do programu predložilo svoje projekty **108 žiadateľov**, ktorí žiadali grantovú podporu v celkovej sume **7 686 611 Sk**.

3 predložené projekty nespĺnili kritériá programu a neboli posudzované. Hodnotiaca komisia posudzovala spolu 105 projektov.

Projekty posudzovali 3 skupiny nezávislých posudzovateľov, znalých problematiky sociálnych služieb a sociálnych zariadení a 1 zástupkyňa Nadácie SPP. Projekty boli posudzované podľa medializovaných kritérií:

- podpora inovatívnych prístupov v poskytovaní sociálnej starostlivosti zameranej na rozvoj osobnosti a aktívnu integráciu do spoločnosti
- podpora individuálnych programov rozvoja osobnosti klientov
- podpora transformácie sociálnych služieb v zariadeniach, ktoré poskytujú sociálnu pomoc pre ľudí v núdzi
- integrácia znevýhodnených ľudí do intaktnej spoločnosti

Zoznam hodnotiteľov, ktorí posudzovali predložené projekty (tento zoznam bol schválený Správnou radou):

- 1) Robert Blaško, poradca primátora mesta Žilina, predtým Fond sociálneho rozvoja
- 2) Miroslav Cangár, Rada pre poradenstvo v sociálnej práci
- 3) Monika Grochová, konzultantka, predtým Záujmové združenie žien Fenestra, Košice
- 4) Boris Klohna, ZOM Prešov

- 5) Blanka Berkyová, Magistrát mesta Košice, oddelenie sociálnych vecí
- 6) Jana Andreasová, Centrum komunitného rozvoja Nitra
- 7) Elena Kopcová, Asociácia supervízorov a sociálnych poradcov.
- 8) Viera Dubačová, Divadlo z pasáže Banská Bystrica
- 9) Martina Gymerová, Asociácia supervízorov a sociálnych poradcov

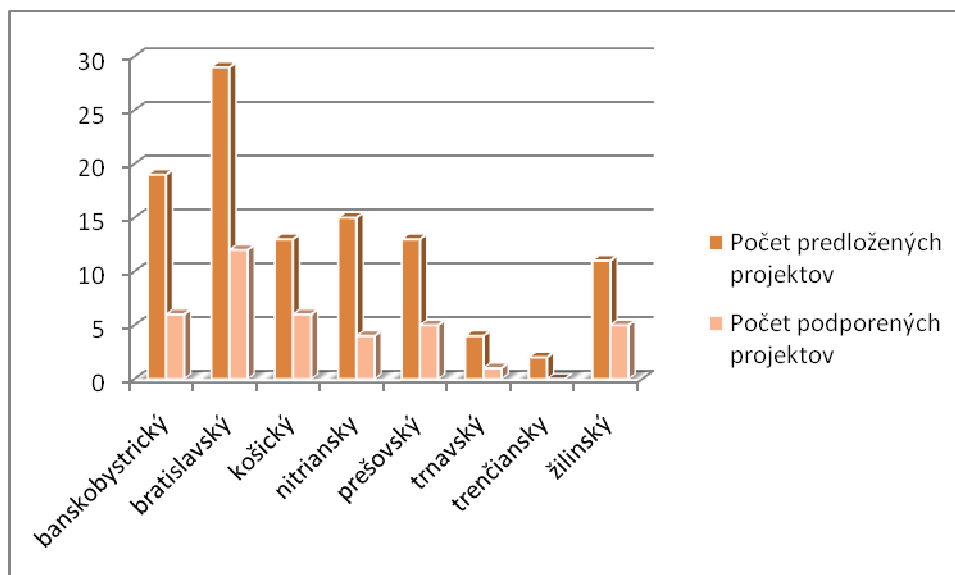
Hodnotiacia komisia bola rozdelená do 3 skupín na základe regionálneho pokrytia. Pri posudzovaní predložených projektov pozornosť prioritne venovali týmto kritériám, ktoré ohodnotili prídelením bodov:

- **Inovativnosť prístupu: 1 - 5 bodov**, snahou je podporiť inovatívne prístupy v poskytovaní sociálnej starostlivosti zameranej na rozvoj osobnosti
- **Integrácia: 1 – 5 bodov**, snahou je podporiť aktívnu integráciu znevýhodnených skupín do intaktnej spoločnosti
- **Dopad projektu na cieľovú skupinu, zapojenie cieľovej skupiny: 1 - 5 bodov**, program musí mať priamy dopad na klientov, priamo s nimi pracovať a ovplyvňovať kvalitu ich života a viesť k rozvoju osobnosti
- **Realizovateľnosť a udržateľnosť projektu: 1- 5 bodov**, predpoklady organizácie realizovať projekt, odborné vzdelanie žiadateľov v oblasti pomáhajúcich profesií a ich ďalšieho vzdelávania, dostatočné personálne zabezpečenie projektu, efektívnosť a primeranosť rozpočtu k realizovaným aktivitám, trvalá udržateľnosť projektu.
- **Bonusové body: 5 bodov**

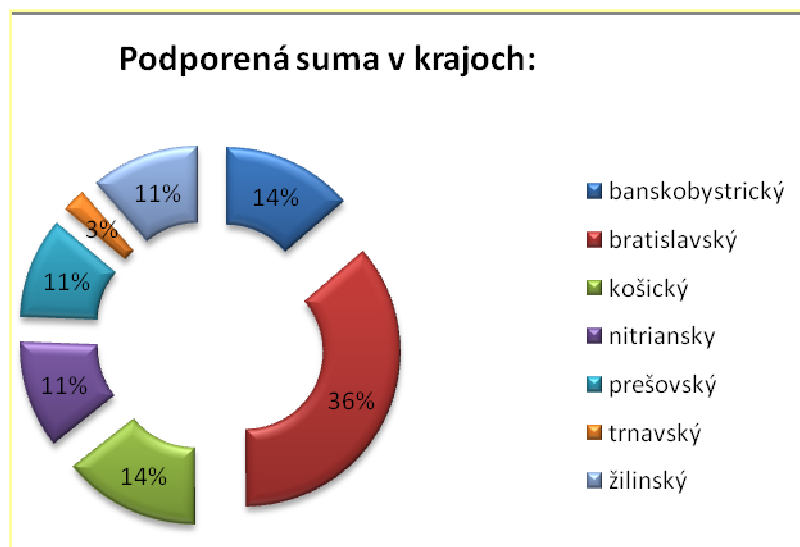
V tomto roku sme sa snažili podporu nasmerovať najmä na projekty, ktorých primárnym cieľom je **vzdelávanie**. Pri posudzovaní sme uprednostnili projekty, ktoré sa zameriavajú na zlepšovanie zručností **ľudí pracujúcich s klientmi**, ale aj projekty umožňujúce **vzdelávanie samotných klientov** – ľudí sociálne znevýhodnených. Pri posudzovaní bolo toto kritérium zohľadnené prídelením bonusových bodov. Jeden projekt tak mohol získať najviac 25 bodov od jedného posudzovateľa.

Hodnotiacia komisia navrhla na podporu **39 projektov v sume 2 000 000 Sk**. Všetky vybrané projekty spĺňali kritéria programu.

Graf predložených a podporených projektov podľa krajov:

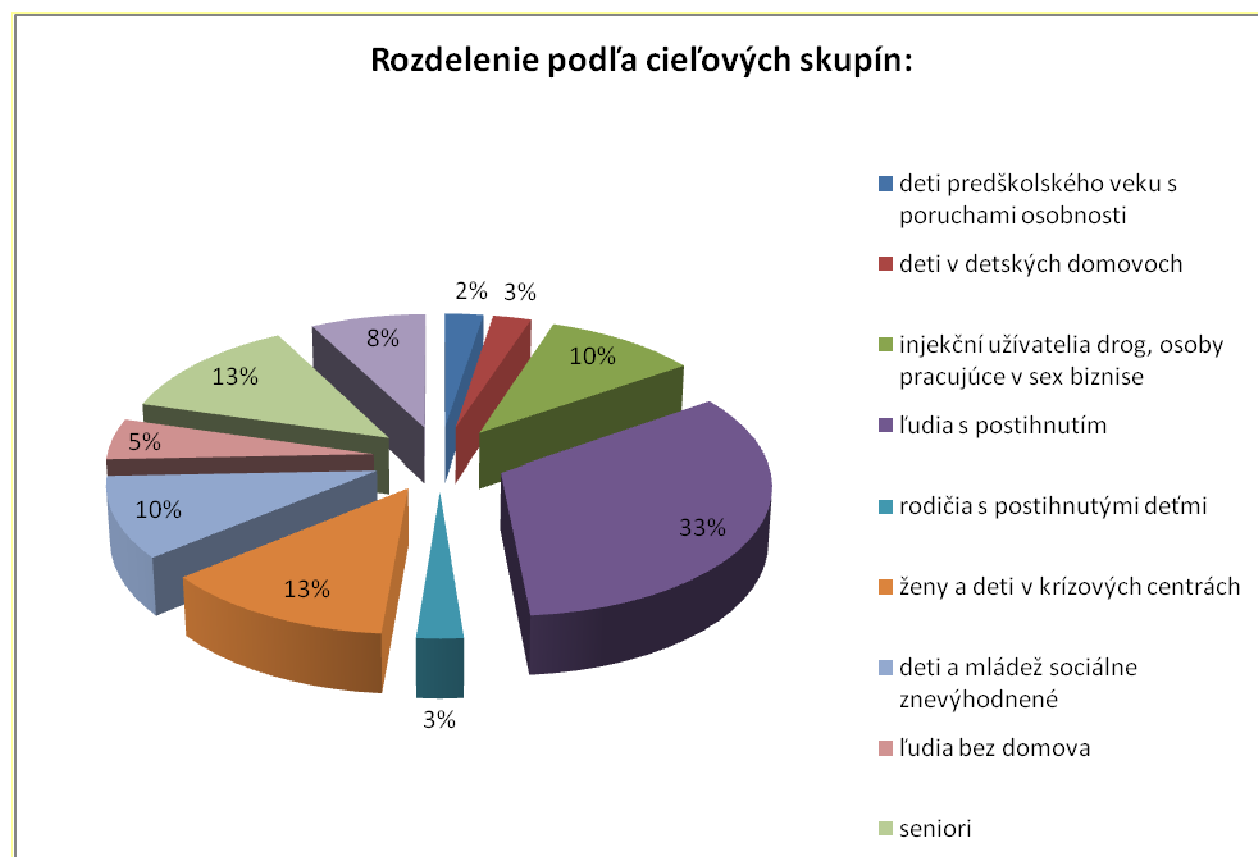
Najviac projektov bolo predložených v Bratislavskom (29) a Banskobystrickom kraji (19), najkvalitnejšie boli projekty z Košického, Bratislavského a Žilinského kraja. Najmenej projektov bolo predložených Trenčianskom kraji (2), podporu nezískal ani jeden z nich.

Suma prerozdelená v jednotlivých krajoch sa odvíjala od počtu predložených projektov. Najviac peňazí bolo prerozdelených organizáciám v bratislavskom kraji.

Takmer rovnakú sumu viac ako 280 000 Sk získali organizácie z kraja Košického a Banskobystrického.

Prehľad podporených projektov, podľa cieľových skupín:

Propagácia realizovaných projektov

Realizátori podporených projektov sa snažili o medializáciu a propagáciu podľa im dostupných zdrojov a možností. Vo väčšine prípadov na regionálnej úrovni, prostredníctvom regionálnych denníkov a televízií.

Finančné vyúčtovanie podporených projektov

Maximálna výška podpory na jeden projekt bola 80 000 Sk.

Celú požadovanú sumu získalo na realizáciu svojho projektu až 14 organizácií. Ostatné organizácie boli podporené zníženou sumou, 5 organizácií bolo podporených polovičnou sumou, najnižšia podporená suma bola 20 000 Sk.

Finančný dar bol podporeným poskytnutý v 1 splátke.

36 podporených organizácií vyúčtovalo celých 100% darovanej sumy a plánované aktivity úspešne zrealizovali do termínu stanoveného v zmluve.

3 organizácie – OZ Inklúzia, Martino – inštitút rozvoja osobnosti a Autistické centrum Rubikon nepredložili včas záverečnú správu a vyúčtovanie projektov, bez udania dôvodu.

Oblasti, v ktorých sa podporené aktivity realizovali:

Podporené projekty boli realizované v období od septembra 2008 do mája 2009.

V tomto roku sme sa snažili podporu nasmerovať najmä na projekty, ktorých primárnym cieľom je **vzdelávanie**. Pri posudzovaní sme uprednostnili projekty, ktoré sa zameriavajú na zlepšovanie zručností **ľudí pracujúcich s klientmi**, teda na vzdelávanie pracovníkov a dobrovoľníkov v organizáciách. Zamerali sme aj na podporu projektov umožňujúcich vzdelávanie samotných klientov.

Takmer 70% realizovaných aktivít bolo zameraných na klientov, teda rôzne aktivity zamerané na rôzne cieľové skupiny prispeli k skvalitneniu života ľudí na okraji spoločnosti.

- Občianska poradňa v Nitre poskytovala počas projektu sociálne poradenstvo ľuďom ohrozených sociálnym vylúčením, čo v mnohých prípadoch pomohlo riešiť neľahkú sociálnu situáciu, ako napr. poradiť pri hroziacej exekúcii, zabrániť strate bývania, ale predísť zhoršeniu ekonomickej situácie.
- V 2 projektoch boli aktivity zamerané na podporu žien a detí v krízových centrách, ktorým boli poskytované najmä poradenské a terapeutické služby
- Zdravotný a sociálny servis bol v rámci 2 projektov poskytovaný klientom – injekčným užívateľom drog s cieľom znižovať škody spôsobené závislosťou

- Rôzne formy dramaterapie a aktívna účasť na kultúrnych podujatiach v 6 projektoch prispeli k aktívnemu tráveniu voľného času ľudí s postihnutím a vo veľkej miere to prispelo aj k integrácii ľudí s postihnutím do intaktnej spoločnosti
- Výlety za kultúrou, ale aj „terapia“ pečením koláčikov v kuchynke pomohli aktivizovať seniorov v 2 Domovoch dôchodcov

Vzdelávacie aktivity zamerané na klientov s cieľom prispieť k rozvoju osobnosti sociálne znevýhodnených ľudí sa realizovali rôznymi formami:

- Ľudia bez domova si pri nácviku divadelného predstavenia znovu osvojili pracovné návyky a v spolupráci s dievčatami s telesným postihnutím sa naučili podať pomocnú ruku
- V 2 projektoch si deti zo sociálne znevýhodneného prostredia mohli zlepšiť svoje školské zručnosti v rámci doučovania v klube
- Vzdelávacie kurzy pomohli komunitným lídrom zlepšiť ich zručnosti pri písaní projektov
- Mladí ľudia s mentálnym postihnutím sa v rámci projektu mali možnosť pripraviť na chránené bývanie a samostatný život mimo zariadenia
- V Detskom integračnom centre sa deti v predškolskom veku vzdelávali aj vďaka zriadeniu špeciálnej Montessori miestnosti
- Špeciálne kurzy zamerané na rozvoj osobnosti prebiehali aj v krízovom centre Náruč, kde sa u matiek podarilo zlepšiť rodičovské zručnosti
- Posunkovú reč sa mali možnosť naučiť všetci tí, ktorí sa prihlásili na kurz organizovaný občianskym združením Myslím, čo prispelo aj k integrácii ľudí s poruchami sluchu

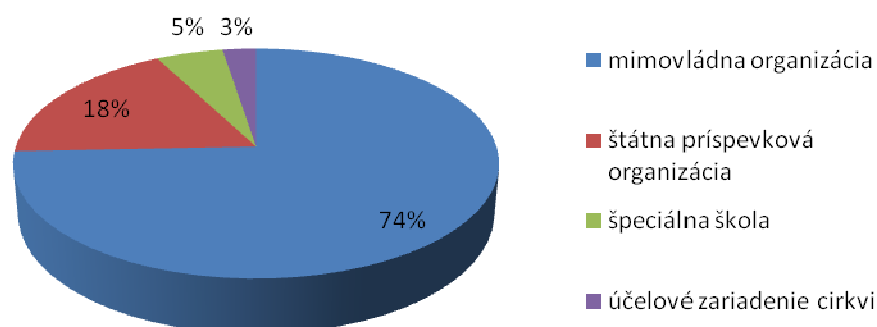
Viac ako 30% podporených organizácií sa vo svojich projektoch zameralo na rozvoj zručností svojich zamestnancov a dobrovoľníkov:

- Pracovníci nízkoprahovej nocľahárne pre bezdomovcov absolvovali akreditovaný rekvalifikačný kurz – sociálne poradenstvo
- Organizácia C.A.R.D.O vyškolila 15 dobrovoľníkov, ktorí budú pôsobiť v Domovoch dôchodcov
- Terénni sociálni pracovníci z klubu Kaspian získali nové zručnosti na tréningoch v Čechách.

Zoznam 36 podporených projektov s anotáciou a správou o realizácii projektov sa nachádza v Prílohe č. 1

Prehľad podporených projektov podľa druhu organizácie:

Druh organizácie

Číslo	Predkladateľ	Názov projektu	Podporená suma	Anotácia	Záverečná správa
BA-03	Mládež ulice	Mám na to - dokážem viac	55 000 Sk	Projekt reaguje na potreby znevýhodnených detí a mládeže. Ich orientácia v istých životných situáciách je obmedzená nedostatkom informácií, sprevádzaná obavami a nedôverou. Mladšie deti sa stretávajú s neúspechom v škole už v prvých ročníkoch základnej školy. Projekt sa preto prostredníctvom systému psycho-motorických a kognitívnych cvičení zameriava na zvýšenie školskej úspešnosti detí predškolského a mladšieho školského veku. Mladí vo veku 12 – 18 rokov budú mať možnosť využiť prítomnosť pracovníkov a dobrovoľníkov na rozhovory a riešenie konkrétnych životných situácií. Očakávame zvýšenie informovanosti v dôležitých oblastiach, čiastočnú zmenu postojov, no najmä odhodlanie realizovať konkrétne kroky vedúce k zmene. Hlavnou aktivitou je pravidelná práca - nízkoprahový deň.	Cieľom projektu bolo zvýšenie školskej úspešnosti, rozvoj psycho-motorických a kognitívnych zručností. Pracovníci pracovali s dieťaťom individuálne, podľa jeho potrieb, buď doma, alebo v prípade, že to bolo neefektívne, tak vonku. Okrem školských zručností sa s mládežou pracovníci rozprávali na tému vzťahov, AIDS a sexuálneho života. S mládežou sa okrem toho ešte riešili napr. brigády, výber škôl, riešenie otcovstva atď.
BA-06	Divadlo bez domova	Divadlo ako sociálno-pracovný priestor pre bezdomovcov a telesne postihnutých	80 000 Sk	Projekt umožňuje klientom-bezdomovcom získať a zdieľať sociálne kontakty, mať pocit, že niekam patria, že existujú ľudia, ktorí sa o nich zaujímajú. Okrem toho sú bezdomovci častokrát presvedčení, že nenesú žiadnu zodpovednosť za situáciu v ktorej sa ocitli. Taký postoj im bráni vidieť vlastnú situáciu v reálnom svetle a nájsť chuť na riešenie problému. Projekt bezdomovcom umožňuje stretnúť sa s telesne postihnutými v reálnych životných situáciách a konfrontovať svoj prístup k riešeniam, s prístupom telesne postihnutých k telesnému handicapu. Projekt ich tiež scitlivoje, lebo v Divadle bez domova platí pravidlo, že silní pomáhajú slabším, resp. zdraví pomáhajú telesne postihnutým. Učí ich pracovať, pretože za svoje účinkovanie v divadelnej hre budú finančne odmeňovaní.	Projekt sa začal dramaterapeutickými stretnutiami, ktoré namiesto 1x mesačne prebiehali 1x týždenne. Bezdomovci a ľudia s telesným postihnutím sa stali citlivejší voči potrebám inej skupiny, vytvorili si nové sociálne väzby, získali nové zručnosti atď. Organizácia divadelného predstavenia bola sťažená absenciou technických pomôcok u klientov (mobil, internet, ..), ale bolo odohratých 10 divadelných vystúpení v Bratislave i mimo SR. Hra sa volala Deň mŕtvych a trvala 60 minút. Hralo v nej 10 - 11 klientov. Vystúpenie videlo približne 800 divákov. O klientov sa starali asistenti, ktorí pomáhali telesne postihnutým s obliekaním atď. Divadlo sa zúčastnilo aj festivalu, v Pražskej psychiatrickej klinike v Bohniciach. Na Medzinárodnom festivale bezdomoveckých divadiel v Bratislave sa takisto zúčastnil aj tento tím. Odozva od klientov bola pozitívna, najpozitívnejšie boli vnímané divadelné zájazdy mimo Bratislavu, pozitívna spätná väzba od divákov a finančná odmena za predstavenia.

BA-08	Depaul Slovensko, n.o.	Nízkoprahový útulok a denné centrum Depaul pre ľudí bez domova a vylúčené skupiny ľudí v Bratislave	80 000 Sk	<p>Nízkoprahový útulok Depaul poskytuje nocľah v priemere 170 - 200 ľuďom, ktorí sa ocitli na ulici či už vlastným pričinením, alebo sociálne podmienenými faktormi. Okrem možnosti prenocovania je tu zabezpečená strava, ošatenie, hygiena a základná zdravotná starostlivosť. Sociálni pracovníci a dobrovoľníci pomáhajú klientom aj pri vybavovaní dokladov, sprevádzajú ich na lekárske vyšetrenia a zabezpečujú im potrebné lieky. Súčasťou útulku je aj Denné centrum, určené na celodenný pobyt klientov prepustených z hospitalizácie a vyžadujúcich si osobitnú starostlivosť. Jeho personál sa stará nielen o zdravotný stav týchto ľudí, ale poskytuje im aj sociálne poradenstvo a prevenciu. Cieľom tohto projektu je zvýšiť kvalifikáciu sociálnych pracovníkov, sociálnych asistentov a dobrovoľníkov v oblasti Sociálneho poradenstva a tým zlepšiť kvalitu starostlivosti o klientov v útulku.</p>	<p>Počas trvania projektu bola nadviazaná spolupráca s Radou pre poradenstvo v sociálnej práci a pracovníci DePaul-u boli zapojení do rekvalifikačného kurzu s názvom "Sociálne poradenstvo". Kurzu sa zúčastnilo 18 ľudí. Pre zamestnancov a dobrovoľníkov bol kurz určený na zvýšenie kvalifikácie a pre klientov útulku išlo o skvalitnenie starostlivosti.</p>
BA-09	OZ Pomoc ohrozeným deťom	Spoločne proti násiliu	70 000 Sk	<p>Inovativnosť projektu spočíva v zatraktívnení práce dobrovoľníkov/čok pre OZ Pomoc ohrozeným deťom. Keďže sú aktívne zapojení do príprav a realizácie aktivít OZ, robia to v rámci voľného času a zadarmo, dospeli k názoru, že by bolo prínosom vzdelávať ich v odbornom smere, dať im možnosti ďalšieho osobného a profesionálneho rozvoja a tým ich motivovať k spolupráci s našou organizáciou. Na druhej strane získaním certifikátov, či už vo filiálnej terapii alebo v metodike prevencie sexuálneho zneužívania detí, získajú kompetencie pracovať individuálne s klientom, a okrem toho každé ďalšie vzdelávanie im v budúcnosti zvyšuje šance kvalitne sa umiestniť na trhu práce.</p>	<p>Začiatkom projektu bolo získanie nových dobrovoľníčok. Stretnutia sa zúčastnilo 20 študentov. V novembri sa uskutočnil tréningový kurz pre nových dobrovoľníkov, ktorí sa učili základom vedenia ľudí a rôznym technikám. Ďalej sa uskutočnil seminár filiálnej terapie, pre dobrovoľníkov. Následne sa konal tréning pre dobrovoľníkov v Senci, na ktorom sa zúčastnilo 25 ľudí. Kurz bol zameraný na preventívne aktivity sexuálneho zneužívania detí. Po kurzoch sa uskutočnilo priebežné hodnotiace stretnutie, kde hodnotili dobrovoľníci, čo by ešte potrebovali. Takisto bol realizovaný výukový seminár na získanie, zlepšenie a rozšírenie metodiky prevencie sexuálneho zneužívania detí. Hlavnou aktivitou, ktorá je dôsledkom týchto tréningov, je realizácia preventívnych besied na školách a participácia na dobrovoľníckych aktivitách zariadenia OZ Pomoc ohrozeným deťom.</p>

BA-10	Myslím - rozvoj myslenia nielen pre sluchovo postihnutých	Vzdelávanie posunkového jazyka pre klientov	40 000 Sk	Cieľom projektu je napomáhať k prekonávaniu bariér medzi počujúcimi a nepočujúcimi prostredníctvom vytvorenia výučby (vzdelávania) posunkového jazyka. Kurz by navštevovali počujúci, ale aj mladí sluchovo postihnutí, ktorí neovládajú tento jazyk a majú záujem sa učiť posunkový jazyk z rôznych dôvodov. Tieto kurzy by navštevovali počas semestra s pravidelnosťou 2x za týždeň. Vyučovať budú 2 Nepočujúci členovia občianskeho združenia „Myslím“, ktorí ovládajú tento jazyk suverénne. Projekt sa tak snaží stavať most komunikácie medzi svetom počujúcich a svetom nepočujúcich.	Počas projektu sa realizovala výučba posunkového jazyka, pre prihlásených klientov. Kurzy prebiehali do konca januára a prvý februárový týždeň sa uskutočnili skúšky. Väčšina klientov sa rozhodla v štúdiu pokračovať. Okrem výučby jazyka sa podarilo klientov zoznámiť s kultúrnymi hodnotami nepočujúcej komunity. Kurzu sa zúčastnilo 21 mladých ľudí. Ambíciou občianskeho združenia je v týchto aktivitách pokračovať.
BA-13	Kaspian	Nové zručnosti v Kaspiane	78 000 Sk	Projekt vzdelávania pracovníkov programu Kaspian vychádza z potreby poskytovanie kvalitných služieb pre klientov. Cieľom projektu je získavania nových vedomostí a zručností v priamej práci s deťmi a mládežou v ohrození. Cieľovou skupinou sú neorganizované deti a mládež, ktoré vyrastajú v málo podnetnom prostredí s častým výskytom nežiadúcich javov sociálne – patologického charakteru.	Počas trvania projektu absolvovali traja pracovníci programu dlhodobé vzdelávacie kurzy. Išlo o kurzy "Príprava sociálneho poradcu" a "Kontaktní práce". Získane vedomosti využili v priamej práci s klientom. Kvalita kurzov bola vysoká, využiteľná v priamej práci s klientom. Klienti sa do projektu zapojili počas vykonávania pravidelnej klubovej a terénnej sociálnej práce. Medzi nepravidelné aktivity realizované počas projektu patrili tri víkendové pobyty a návšteva divadla.
BA-17	Občianske združenie C.A.R.D.O.	Dobrovoľníci v domovoch pre seniorov Bratislave	54 000 Sk	Projekt „Dobrovoľníci v domovoch pre seniorov v Bratislave“ sa snaží o efektívne zapojenie dobrovoľníkov do práce s klientmi v dvoch domovoch seniorov v Bratislave. Počas svojej dobrovoľníckej služby dobrovoľníci trávia svoj voľný čas s prideleným klientom alebo klientmi, pričom obsah stretnutia sa riadi záujmami klienta (rozhovor, čítanie kníh a časopisov, hranie hier, prechádzky a pod.) Skúsenosti potvrdzujú, že ak sú dobrovoľníci koordinovaní správnym spôsobom, je projekt obrovským prínosom nielen pre seniorov, ktorým sa zvýši kvalita života, a pre domov a stacionár pre dôchodcov, ktorý tak získa kvalifikovanú pomoc, ale takisto pre samotných dobrovoľníkov, ktorí získajú nové skúsenosti a možnosť osobnostného rastu.	Počas projektu spolupracovala organizácia C.A.R.D.O s Domovom dôchodcov Hestia, Domovom dôchodcov v Petržalke a Centrom Memory, ktoré sa však projektu nakoniec nezúčastnilo. Organizácia zaškolila 15 dobrovoľníkov, z čoho takmer po roku stále aktívne pôsobí v jednom domove dôchodcov 7 dobrovoľníčok, v druhom 3. Tieto dobrovoľníčky, ženy vo veku 25 - 65 rokov, sa raz mesačne pravidelne stretávajú, aj so psychologičkou. Vďaka projektu cca 20 klientov DD novú podporu a príležitosť na blízke stretnutia a aktívne trávenie voľného času.

BA-18	OZ Inklúzia	Pracovno-rehabilitačné programy pre ľudí s postihnutím a ich pracovná integrácia	60 000 Sk	Projekt je zameraný na podporu rozvoja chránenej dielne Kaviareň – cukráreň Požiarnik v Pezinku. V rámci realizácie projektu bude umožnené zamestnať sa štyrom ľuďom so zdravotným postihnutím priamo v prevádzke chránenej dielne a ďalším desiatim bude poskytnutá možnosť zúčastniť sa vzdelávacích kurzov, ktoré sa budú počas realizácie projektu realizovať. Následne po kurze profesijných zručností budú klientom poskytnuté aj ďalšie služby posilňujúce ich šancu uplatniť sa na trhu práce. Pôjde predovšetkým o sprostredkovanie informácii o trhu práce, o právnych aspektoch trhu práce, o podporných nástrojoch na trhu práce.	Organizácia nepredložila záverečnú správu z projektu.
BA-19	Občianske združenie Odyseus	Profesionalitou a odbornosťou k zvyšovaniu kvality života vylúčených komunit	40 000 Sk	Jedinečnosť predkladaného projektu je v tom, že umožní, aby si terénni sociálni pracovníci/čky zvýšili svoju odbornú a profesionálnu úroveň a rozvíjali poradenské a komunikačné zručnosti pri priamej práci s cieľovou skupinou. Terénni sociálni pracovníci/čky - študenti/čky vysokých škôl - získajú počas štúdia odbornú prax v OZ Odyseus pod priamym a dlhodobým vedením starších kolegov. Hlavnými cieľmi projektu je zvýšenie odborného potenciálu pracovníkov/pracovníčok OZ Odyseus, ktorí prichádzajú do kontaktu s cieľovými skupinami – ľuďmi užívajúcimi drogy a/alebo poskytujúcimi sexuálne služby a zvýšenie kvality poskytovaných služieb a poradenstva počas výkonu terénnej sociálnej práce.	Po zmenách v organizácii, ktoré spôsobili vyčerpanosť a demotivovanosť pracovníkov, sa namiesto čisto vzdelávacieho tréningu uskutočnil tréning zameraný na zvýšenie motivácie a spolupráce. Na tréningu sa zúčastnilo 7 pracovníčok a pracovníkov. Tréningu sa nemohli zúčastniť všetci pracovníci, čo bolo v konečnom dôsledku vnímané ako najnegatívnejší faktor. Na základe spätných väzieb sa ukázalo, že pracovníci sa posilnili v tímovej práci, ako kolektív. Prebiehali aj individuálne stretnutia s dlhoročnými terénnymi pracovníčkami - tútoring, ktorý bol zameraný na zabezpečenie odborného i osobného rastu a kontinuitného vzdelávania pracovníčok. Stretnutia sa konali spravidla 1 krát za 3 týždne. Počas celej doby trvania projektu bola realizovaná terénna sociálna práca v prirodzenom prostredí užívateľov drog a osôb poskytujúcich platené sexuálne služby.

BA-22	Občianske združenie 3lobit	Relaxačná miestnosť a výukové centrum Snoezelen	78 000 Sk	<p>Koncept Snoezelen je inovatívnou terapeutickou metódou založenou na celostnom prístupe k osobám s rôznym mentálnym, zmyslovým či telesným postihnutím. Metodika sprostredkúva stimuláciu základných zmyslov bez nutnosti intelektuálneho chápania, a je preto účinnou metódou voľby aj u ťažších foriem postihnutia s obmedzenými možnosťami komunikácie a výrazným intelektovým deficitom. Cieľom projektu je vyškolenie vybraného odborníka v certifikovanom výukovom stredisku v Holandsku (kde metóda vznikla) a vytvorenie školiaceho strediska (s využitím novej Snoezelenovej miestnosti), ktoré sa stane platformou pre vzdelávanie odborníkov na Slovensku a pre zapojenie sa do medzinárodných aktivít v spolupráci s International Snoezelen Association.</p>	<p>Počas projektu sa podarilo vyškoliť odborného lektora a garanta Snoezelen pre vedenie teoretickej a praktickej prípravy pracovníkov špecializovaných zariadení. Nepodarilo sa vybudovať vlastné Snoezelen výukové centrum s terapeutickou miestnosťou, kvôli odstúpeniu hlavného darcu od projektu. Navyše sa podarilo vydať prvú slovenskú publikáciu k tématike Snoezelen pod názvom: Snoezelen - úvod do problematiky. Kniha bola distribuovaná v tlačenej aj elektronickej podobe. Uskutočnila sa séria ôsmich vzdelávacích podujatí - tréningov teoretickej a praktickej prípravy, dohromady pre 93 účastníkov. Na školeniach získali účastníci praktické rady pri práci s klientmi. Odozva klientov bola pozitívna, účastníci ocenili nové informácie, ktoré získali a ktoré budú užitočné pre ich prácu s klientmi.</p>
BA-23	SENIORCENTRUM Staré Mesto	Roky života, život rokom	50 000 Sk	<p>Cieľom vzdelávania pracovníkov Seniorcentra je rozšíriť zručnosti a techniky používané predovšetkým u dezorientovaných klientov a klientov s poruchami pamäti. Pri správnom používaní techniky bazálnej stimulácie je možné dosiahnuť u klientov porovnateľné výsledky ako pri medikamentóznej terapii. Pre klientov tento projekt umožní zlepšiť vnímanie prostredia, zlepšiť komunikáciu, zároveň precvičovať sociálne zručnosti a udržiavať osobné kontakty a väzby s rodinou a prostredím.</p>	<p>Počas trvania projektu získali zamestnanci zručnosti v bazálnej stimulácii. Koncept bazálnej stimulácie je uplatňovaný v pobytových zariadeniach domova dôchodcov, zariadeniach opatrovateľskej služby a do budúcnosti je plánované aj jeho využívanie pri poskytovaní služieb v byte občana. Pri aplikácii tejto metódy je pozorovaná úprava prejavov nežiadúceho správania klienta. Vzdelávanie zamestnancov prebehlo v príjemnej atmosfére a to sa odrazilo na medziľudských vzťahoch.</p>

BA-25	ULITA	Ulita pre deti	40 000 Sk	<p>Komunitné centrum Kopčany zabezpečuje voľnočasové, poradenské a vzdelávacie služby pre deti a mladých ľudí zo sídliska Kopčany. Projekt „Ulita pre deti“ je zameraný na zvýšenie kvality a efektívnosti služieb pre deti do 12 rokov. Žiakom 1.stupňa ZŠ prostredníctvom projektu poskytneme viac priestoru pre školskú prípravu a deťom v predškolskom veku možnosť zúčastňovať sa aktivity doučovanie, kde sa im bude venovať pracovník/dobrovoľník špeciálne zameraný na predškolskú prípravu. Zároveň budú v rámci projektu vyškolení aj noví pracovníci/dobrovoľníci zameraní na prácu s deťmi „v teréne“ – priamo vonku na sídlisku prostredníctvom hrových aktivít. V úvode projektu prebehne vzdelávanie nových pracovníkov/dobrovoľníkov, zamerané na prácu s deťmi v podmienkach nízkoprahového zariadenia a terénnej sociálnej práce.</p>	<p>V rámci projektu prebiehala dvakrát týždenne školská príprava s deťmi, "Doučko", určená pre deti 1. až 4. ročníka. Počas 39 stretnutí sa v klube pripravovalo 26 detí. Terénna sociálna práca predstavovala pravidelný kontakt pracovníčok komunitného centra s deťmi a mládežou priamo na sídlisku. Poradenstvo sa realizovalo individuálne aj skupinovo a týkalo sa hlavne tém ako: závislosti, konflikty v škole, bezpečnejší sex a sexuálne správanie. Počas 50 služieb zaznamenali pracovníčky v teréne 1072 kontaktov. Tím sa počas projektu rozšíril o 5 pracovníčok. Prebiehalo aj vzdelávanie nového tímu, prostredníctvom stretnutí na rôzne témy. Projekt prispel k lepšej spolupráci kopčianskeho tímu. Vytvoril sa bezpečný priestor pre trávenie voľného času v centre. Takisto sa vytvárali aktivity zameriavajúce sa na rozvoj zručností pre deti pripravujúce sa na školu. Aktivity projektu neplánuje centrum ukončiť, nakoľko záujem o ne pretrváva.</p>
NR-07	Špeciálna základná škola internátna a Praktická škola	Utkajme si priateľstvo	35 000 Sk	<p>Projekt podporuje rozvoj novej tvorivej mimoškolskej aktivity postihnutých a zdravých detí. Pracovnou terapiou sa budú rozvíjať manuálne zručnosti žiakov, posilňovať ich vôľové vlastnosti, viesť deti k vytrvalosti, zodpovednosti a umožniť im tak získať priestor pre tvorbu a sebarealizáciu. V rámci projektu sa bude formou piatich stretnutí zdravých a postihnutých žiakov realizovať v čase mimo vyučovania „praktické vzdelávanie sa“ zdravých a postihnutých detí pri práci s tkáčskymi strojmi (s následnou tvorbou konkrétnych tkáčskych výrobkov). Výsledkom jednotlivých workshopov bude výstava prác zhotovených produktov detí v Krajskom osvetovom stredisku v Nitre – prístupná širokej verejnosti počas letných prázdnin.</p>	<p>V úvode projektu boli vybraní 12 žiaci, ktorí sa s tkaním zoznámili hravou formou. Žiaci pracovali pod vedením vyškolených špeciálnych pedagógov, zoznámili sa s prostredím tkacej dielne, s jej fungovaním. Stretnutia so žiakmi prebiehali mimo vyučovania, poobede, v priateľskej atmosfére, podporované aj hudobnou terapiou. Deti vytvorili predmety, ktoré zobia nieje školu, ale aj ich vlastné domovy. Mentálne postihnuté deti sa z tejto pracovnej terapie veľmi tešili.</p>

NR-08	Združenie STORM pri UKF v Nitre	Vzdelávanie terénnych sociálnych pracovníkov	60 000 Sk	<p>Projekt „Vzdelávanie terénnych pracovníkov“ bude pozostávať z niekoľko dňových vzdelávacích blokov s lektormi zo Slovenska i zahraničia na témy týkajúce sa terénnej sociálnej práce v primárnej i sekundárnej oblasti prevencie drogových závislostí ako napr. práca v nízkoprahových kluboch a terénna práca s neorganizovanými skupinami detí a mladých ľudí, práca so špecificky sociálne neprispôsobivými a rizikovými skupinami ako sú užívatelia drog, bezdomovci, osoby pracujúce v sex-biznise, rómska menšina a pod. Informácie a skúsenosti načerpané počas školení zvýšia profesionálnosť práce sociálnych pracovníkov a vytvoria nadstavbu už získaných vedomostí. Vzdelávanie bude ponúknuté nielen terénnym pracovníkom Združenia STORM pri UKF, ale aj potencionálnym uchádzačom o prácu v organizácií a taktiež aj iným sociálnym pracovníkom ostatným slovenských združení zameraných na prácu s takouto skupinou obyvateľov.</p>	<p>Projekt bol zameraný na vzdelávanie terénnych sociálnych pracovníkov pomocou ojedinelého vzdelávacieho školenia zacieleného na prácu v nízkoprahových kluboch pre deti a mládež a na prácu s rizikovými skupinami obyvateľstva (užívatelia drog, osoby pracujúce v sexbiznise, ..). Školiace bloky pozostávali z dvoch víkendových stretnutí od piatka do nedele. Vzdelávacie aktivity boli realizované prostredníctvom aktivít a krátkych teoretických vstupov, po ktorých nasledovala diskusia o skúsenostiach jednotlivých účastníkov.</p>
NR-09	MARTINO - inštitút rozvoja osobnosti	Rytmus koňa v duši	80 000 Sk	<p>Cieľom projektu je zabezpečenie príjemného prostredia s kvalitným materiálnym vybavením pre integráciu handicapovaných detí vo veku od 3 do 20 rokov a skvalitnenie ich života a zlepšenie zdravotného a psychického stavu. Konkrétne sa jedná o vybudovanie terapeutického centra, ktoré bude handicapovaným deťom ponúkať služby spojené s alternatívnymi terapeutickými metódami, t.j. pohybová terapia, muzikoterapia, arteterapia, ergoterapia, Montessori – liečebná terapia a hippoterapia. Ďalším aspektom projektu je realizácia podporných činností pre rodičov a vychovávateľov pracujúcich s handicapovanými deťmi formou filiálnej terapie.</p>	<p>Organizácia nepredložila záverečnú správu z projektu.</p>

NR-10	Občianska poradňa v Nitre, n.o.	Rozvoj občianskeho poradenstva na sídliskách Klokočina a Diely ako účinnej prevencie sociálneho vylúčenia marginalizovaných skupín obyvateľstva v meste Nitra	50 000 Sk	Projekt vychádza z potreby priblížiť služby Občianskej poradne v Nitre, n. o. širokej skupine klientov z nitrianskeho sídliska Klokočina a Diely. Občianska poradňa poskytuje svoje služby formou poradenstva v zmysle princípov občianskeho poradenstva (prístupnosť pre každého klienta bez rozdielu, nestrannosť, nezávislosť, diskretnosť a bezplatnosť) a krízovej intervencie od januára 2002. Sídlisko Klokočina s príľahlým sídliskom Diely je najväčšou obytnou zónou Nitry a zároveň mestskou zónou s najväčším výskytom obyvateľov ohrozených sociálnym vylúčením.	Vďaka podpore z Nadácie SPP vznikol priestor pre poskytovanie služieb poradne počas konzultačných hodín a na základe telefonického objednania sa. Týždenne využilo možnosť konzultácií v poradni cca 10 - 15 ľudí, za celé sledované obdobie služby poradne využilo 316 klientov. Poradňa poskytla konzultácie aj pre imobilných klientov v ich domácom prostredí. Počas trvania projektu sa podarilo viacerých klientov zachrániť pred exekúciou, zhoršením ekonomickej situácie, stratou bývania alebo úplným sociálnym vylúčením. Občianska poradňa spolupracovala s Centrom pre rodinu v Nitre. Toto centrum poskytlo výťažok z Charitatívneho vianočného jarmoku, ktorý bol taktiež podporený Nadáciou SPP pre rodiny, ktoré boli vo veľmi zlej finančnej situácii a info o nich poskytlo Centrum pre rodinu Občianskej poradni. Počas trvania projektu sa taktiež nadviazala úzka spolupráca s dobrovoľníkmi z radov študentov sociálnej práce UKF.
TT-01	Križovatky, n.o.	Čas pre nás	50 000 Sk	Projekt je zameraný na deti a matky žijúce v Azylovom dome Emauzy. Deti vyrastajúce v rodine, kde dochádza k násiliu, stávajú sa voči násiliu tolerantné. Násilie poškodzuje fyzický, psychický, spoločenský vývin dieťaťa. Na takúto rodinu môžeme nahliadať ako na systém s prítomnosťou násilia, udržiavajúci a produkujúci násilie. Takéto deti sa sami stávajú v dospelosti agresormi alebo obeťami v ďalších vzťahoch. Toto riziko sa výrazne znižuje ak deti počas detstva nadviažu aspoň jeden kvalitný, pozitívny vzťah, čo im dáva zážitok kolektívnej skúsenosti. Z tohto dôvodu je dôležité okrem terapeutickej činnosti pomáhajúcej deťom obnoviť a získať emocionálnu stabilizáciu, taktiež pomáhať im v nadväzovaní kvalitných ľudských vzťahov s pozitívnymi ženskými a mužskými vzormi.	Ciele projektu sa naplňali prostredníctvom pravidelných tvorivých poobedí. Tieto stretnutia sa realizovali raz týždenne. Ciele projektu sa poradilo naplniť vo všetkých bodoch. Deti pri spoločných akciách prežívali zážitok vzájomnej dôvery, čo im pomáhalo upevňovať vlastnú sebadôveru. Počas trvania projektu sa podarilo viditeľne zvýšiť kvalitu života malých i veľkých klientov.

BB-02	Občianske združenie Athéna	Chceme si lepšie rozumieť	27 000 Sk	<p>V rámci projektu sa zamestnanci zúčastnia akreditovaných kurzov a dlhodobého výcviku zameraných na získanie teoretických základov, praktických zručností a postupov práce s minimálnymi signálmi. Modely využijú v každodennej praxi na dosahovanie cieľov všestranného rozvoja detských klientov so zdravotným postihnutím v súlade s jeho ľudskými právami. Využitie techník práce s minimálnymi signálmi je vynikajúcim prostriedkom na prehĺbenie vzťahu s klientom a na vzájomné porozumenie. Rešpektuje právo klienta byť porozumený a akceptovaný vo svojej odlišnosti. Poskytnuté informácie o ľudských právach postihnutých prepojíme na ich každodenný život a zaobchádzanie s klientom.</p>	<p>Počas projektu sa zamestnanci - sociálne pracovníčky - zúčastnili 4 blokových trojdňových sústrezení. Kurz bol ukončený záverečnou prácou - zdokumentovaním práce s minimálnymi signálmi formou kazuistiky a jej obhajobou. Po absolvovaní kurzov zamestnanci interpretovali svoje poznatky na seminároch v zariadení OZ Athéna. Pracovníci pracovali s klientmi, určili si jeden nadradený hlavný cieľ a z neho vyplývajúce hlavné ciele. Klientmi boli deti s mentálnym, telesným alebo kombinovanými postihnutím. Pracovalo sa na rozvoji verbálnej a neverbálnej komunikácie, sociálnych zručností, hodnotil sa výskyt nežiaducich prvkov v správaní. Hlavným cieľom projektu bolo lepšie porozumieť prejavom klientov.</p>
BB-03	Domov dôchodcov a domov sociálnych služieb HRON Dubová	Vzdelávanie a výcvik pre pracovníkov v priamom kontakte s klientom v predchádzaní a zvládaní agresívneho správania	49 000 Sk	<p>Hlavným cieľom projektu je naučiť zamestnancov, ktorí pracujú v priamom kontakte s klientmi, také metódy a formy zvládania agresie klientov, aby nedochádzalo k porušovaniu ľudských práv klientov, hlavne aby nebola porušovaná ich dôstojnosť, aby nebola obmedzená ich sloboda. Cieľom projektu je naučiť zamestnancov zmeniť vlastné postoje ku klientom smerom k akceptovaniu, prijatiu, tolerancii, rovnocennosti klientov, prijať ich správanie a alternatívne ho riešiť tak, aby sa klientom neublížilo, ale aby nebola porušená ani bezpečnosť zamestnanca. Ide hlavne o akceptáciu klientov, ktorí z rôznych príčin sú agresívni, nevedia sa vyrovnáť inou formou s rôznymi situáciami. Absolventi kurzu sa naučia aj preventívnym opatreniam, aby k násiliu alebo agresívnemu správaniu nedochádzalo. Po skončení projektu môžu zamestnanci nielen sami využívať tieto zručnosti, ale môžu ich učiť aj obyvateľov navzájom, aby aj medzi nimi nedochádzalo k násiliu.</p>	<p>DD a DSS zorganizoval v spolupráci s lektormi z Rady pre poradenstvo v sociálnej práci školenie v rozsahu 30 hodín pre 14 svojich zamestnancov, ktorí pracujú v priamom kontakte s klientmi domova - seniormi aj telesne a duševne postihnutými klientmi. Hlavným cieľom školenia bolo naučiť zamestnancov domova také metódy a formy zvládania agresie klientov, aby nedochádzalo k porušeniu ich ľudských práv a ich dôstojnosti a aby nebola obmedzovaná ich sloboda a zároveň ako sa majú chrániť oni sami. Hlavnými témami školenia boli: Problémové správanie a metódy, Právo, Komunikácia s klientom, Etika v práci s klientom, Individuálny prístup ku klientovi. Na školenie bola veľmi pozitívna odozva zo strany zamestnancov aj príbuzných klientov. Účastníci úspešne ukončili kurz záverečnými skúškami a získali certifikát.</p>

BB-05	Občianske združenie Centrum dobrovoľníctva	V.I.S. terénna sociálna služba pre užívateľov a užívateľky drog	52 000 Sk	Projekt V.I.S. umožňuje komunite užívateľov a užívateľiek nelegálnych drog v meste Banská Bystrica skvalitniť život a to poskytovaním nízkoprahových služieb na základe harm reduction prístupu – zameraného na znižovanie škôd spojených s užívaním drog. Tento servis pre cieľovú skupinu so špecifickými potrebami je inak v meste nedostupný. Projekt cez rešpektujúci prístup k užívateľom/užívateľkám drog a poskytuje konkrétne služby prostredníctvom terénnej sociálnej práce v prirodzenom a bezpečnom prostredí pre klientov/klientky.	V projekte sa podarilo zmapovať skrytú komunitu injekčných užívateľov a užívateľiek drog. Zrealizovala sa terénna sociálna práca s týmito užívateľmi v lokalitách mesta Banská Bystrica. Bezplatne a anonymne bol cieľovej skupine poskytovaný zdravotný servis a sociálny servis.
BB-12	Lokálne partnerstvo sociálnej inklúzie Veľký Krtíš a Krupina	Nestojme - poďme ďalej!	47 000 Sk	Hlavným cieľom projektu je zlepšenie zručností komunitných lídrov pracujúcich s klientmi. Komunitní lídri sú osoby, ktoré žijú v danej lokalite a napomáhajú svojim aktívnym dobrovoľným prístupom v komunitách sociálne slabším, aktivizujú a podporujú zmeny v sociálne slabších komunitách a smerujú komunity k zvýšeniu kvality ich života a k aktivizácii ich potenciálu. Prácu komunitných lídrov chceme podporiť práve doplnením všeobecných a praktických skúsenosti, ktoré budú pre nich prínosné. Ich práca v komunitách bude efektívnejšia ako aj svoje skúsenosti a vedomosti môžu následne odovzdávať prostredníctvom seba aj svojim klientom – potenciálnym novým komunitným lídrom. Takýmto spôsobom chceme zabezpečiť integráciu znevýhodnených ľudí do intaktnej spoločnosti.	Projekt bol primárne zameraný na dobrovoľne aktívnych ľudí - komunitných lídrov. Vytipovali a vyhľadali sa komunitní lídri, ktorí sa ďalej vzdelávali v rôznych školiacich blokoch so zámerom zlepšenia ich zručností ako aj ich rozvoja osobnostných a kvalitatívnych stránok. Vďaka projektu nadobudli komunitní lídri skúsenosti v oblasti administrácie projektov, komunikačných zručností, tímovej práce, komunitného plánovania a vyhľadávania odbornej pomoci pre klientov. Celkový počet lídrov, ktorí sa zúčastnili školení bol 34.

BB-16	Občianske združenie DLAŇ	Príprava na samostatné bývanie	45 000 Sk	<p>Projekt zvyšuje kvalitu života ľudí s mentálnym postihnutím, žijúcich vo veľkokapacitnom zariadení sociálnej asistencie. Ponúka adaptačný program, s cieľom adaptovať ľudí s mentálnym postihnutím v novom prostredí mimo inštitúciu – v samostatnom bývaní. Pôsobí preventívne s cieľom eliminovať riziká, ktoré sa pri prechode ľudí z inštitúcie predpokladajú. Súčasťou adaptačného programu je aj výcvik zamestnancov, ktorí t.č. pracujú v inštitúcii, s cieľom nepreniesť na nové pracovisko pracovné stereotypy z inštitúcie.</p>	<p>Počas trvania projektu sa podarilo naplniť stanovené ciele. Šesť občanov s mentálnym postihnutím od novembra 2008 žije relatívne samostatným spôsobom života v Zariadení podporovaného bývania. Dvaja klienti majú zamestnania, jeden klient sa zaučá pracovným návykom s možnosťou zamestnať sa. Klienti zvládajú samostatné bývanie len s minimálnou podporou pracovníkov, ktorí im asistujú len pri príprave stravy (minimálne), či pri rannom budení a preprave do zamestnania či školy. Klienti sú spokojní s kvalitou svojho terajšieho života a so zamestnancami Zariadenia podporovaného bývania majú vytvorený partnerský vzťah. Realizáciu projektu pozitívne ovplyvnila erudovanosť a profesionalita lektorov a supervízorov, ktorí pracovníkov školili.</p>
BB-19	Detské integračné centrum	Aplikácia individuálnej pedagogiky M. Montessori pri výchovno-vzdelávacom procese detí s poruchami pozornosti ADHD a ADD.“	54 000 Sk	<p>Hlavným cieľom projektu je pomôcť deťom predškolského veku s poruchami pozornosti, s využitím novej „terapie Montessori“ uplatnením netradičných prístupov. Terapia bude prebiehať individuálne v Lučenci v poradni DIC, pod špeciálne vyškoleným odborníkom v tejto oblasti/absolvovanie kurzu Terapie Montessori/ a psychológom DIC. Detské integračné centrum je zariadenie špeciálno-pedagogického poradenstva, ktoré zabezpečuje komplexnú špeciálno-pedagogickú diagnostiku a prognostiku, špeciálno-pedagogické intervencie vzhľadom na individuálne špeciálno-pedagogické potreby zdravotne postihnutých a zdravotným postihnutím ohrozené deti a mládež. Zabezpečuje odbornú starostlivosť o zdravotne postihnuté deti a poskytuje im odbornú pomoc v procese integrácie do spoločnosti v spolupráci s rodinou, školou, odbornými lekármi a sociálnymi pracovníkmi.</p>	<p>Počas trvania projektu sa ukázalo, že terapia M. Montessori je vhodná pre deti s poruchami pozornosti. Vytvorila sa "Montessori miestnosť", ktorá je vybavená špeciálnymi učebnými pomôckami z konkrétnych oblastí rozvoja a špeciálnym nábytkom. Špeciálny pedagóg absolvoval kurz Slovenskej asociácie Montessori v Bratislave. Aktivity sa uskutočňovali podľa časového plánu, 2x týždenne. Pracovalo sa s 18 deťmi predškolského veku. Pre informáciu verejnosti bol vytvorený informačný bulletin. V októbri a novembri prebehla diagnostická činnosť, tj. diagnostika detí s ADHD a ADD.</p>

ZA-04	OZ Žena v tiesni	Podporné skupiny pre ženy, na ktorých je páchané násilie	40 000 Sk	<p>Pilotný projekt Podporné skupiny pre ženy, na ktorých je páchané násilie je zameraný na rozšírenie služieb pre túto špecifickú cieľovú skupinu. Na základe niekoľkoročných skúseností OZ Žena v tiesni reflektuje na potreby týraných žien vyžadujúcich si dlhodobú pomoc, odborné vedenie, individuálne i skupinové poradenstvo cieľom zabezpečiť ich bezpečnosť a zaradenie sa do každodenného života. Potreba uvedených služieb má stúpajúcu tendenciu. Podporné skupiny pre ženy, na ktorých bolo/je páchané násilie, sú dôležitou súčasťou pomoci. Ide o bezpečný priestor, kde môžu otvorene hovoriť o svojich skúsenostiach s násilím. Všetky tieto kroky smerujú k zlepšeniu kvality podmienok života žien – klientok, na ktorých je páchané násilie.</p>	<p>Počas trvania projektu sa uskutočnili stretnutia podporných skupín v priestoroch Krízového centra. Konali sa 1x týždenne v trvaní 1-2 hodín. Podporné skupiny viedli erudované pracovníčky. Medzi ženami sa vytvoril pocit spolupatričnosti, ochota ďalej si pomáhať, vytvorenie nových priateľských vzťahov, zbavenie sa pocitu osamotenía "jedinečnosti" problému. Podporné skupiny pomohli 151 ženám, na ktorých je páchané násilie.</p>
ZA-05	MANUS občianske združenie	Tréningový program "Ako byť sama sebou"	42 000 Sk	<p>Cieľom je ponúknuť matkám žijúcim v Centre Pokoj a súčasne aj ich deťom komplexný program rozvoja osobnosti. Konceptia programu je postavená na tradične využívaných metódach sociálno-psychologického tréningu, metódach zvyšovania sociálno-psychologickej kompetencie a aktívneho sociálneho učenia sa. Učí účastníkov optimálnej komunikácii v rámci väzieb rodič – dieťa, dospelý - dospelý, dieťa – dieťa, aby účastníci dokázali bez zbytočných vnútorných kríz a konfliktov zvládnuť a prekenuť vlastné zložité životné obdobie. Účastníci formou zážitkového učenia budú trénovať rôzne spôsoby riešenia konfliktov a krízových situácií.</p>	<p>Účastníci sa formou zážitkového učenia trénovali v rôznych spôsoboch riešenia konfliktov a krízových situácií. Súbežne s prácou so skupinou matiek prebiehala skupinová práca s ich deťmi pod odborným vedením dvoch odborných pracovníčok. Prebehlo všetkých 10 naplánovaných stretnutí, osobitne so skupinou matiek a osobitne so skupinou detí. Počas stretnutí sa budovala dôvera, ktorú mala väčšina klientiek narušenú. Po absolvovaní stretnutí sa mnoho žien znovu naučilo dôverovať iným ľuďom, analyzovať svoje problémy a riešiť ich. S niektorými matkami je združenie v kontakte aj naďalej.</p>
ZA-06	Komisia pre mládež v Spišskej diecéze	Celoživotné vzdelávanie ako potreba a životný štýl	49 000 Sk	<p>Hlavným cieľom projektu je profesionalizácia organizácie s cieľom rozšírenia a skvalitnenia ponúkaných programov pre mladých ľudí. Prostredníctvom odborného zaškolenia koordinátora dobrovoľníkov, ako aj dobrovoľníkov samotných, sa vytvorí profesionálnejší tím pre prácu s mládežou. Svoje novozískané poznatky a zručnosti si následne zaškolení dobrovoľníci overia v praxi pri príprave víkendového programu pre mladých, zameraného na rozvoj osobnosti mladého človeka - budovanie samostatnosti a zodpovednosti za seba. Predkladaný projekt tak ponúka možnosti celoživotného</p>	<p>Počas trvania projektu sa rôzni pracovníci a dobrovoľníci organizácie zúčastnili rôznych kurzov, zameraných na prácu s mládežou. Došlo k profesionalizácii organizácie, podpore rozvoja osobnosti mladých ľudí, inovácii programov pre mládež a zapojenie mladých ľudí do dobrovoľníckej činnosti. Zaškolením riaditeľa OCM a dobrovoľníkov pracujúcich s mládežou i kuchárky sa vytvoril stabilnejší a profesionálnejší tím pre prácu s mládežou.</p>

				vzdelávania (formálneho aj neformálneho) pre ľudí pracujúcich s mládežou, ako aj samotných mladých ľudí zo znevýhodnených sociálne slabých rodín.	
ZA-07	Cesta pre rodinu n.o.	Centrum pre rodinu - miesto kde mladí pomáhajú mladým	20 000 Sk	Zámerom projektu je okrem získania dobrovoľníkov a spolupracovníkov pre Centrum pre rodinu v Dolnom Kubíne z radov mladých dospelých medzi študentmi stredných škôl a Katolíckej univerzity v meste Dolný Kubín a Ružomberok a novým dobrovoľníkom ponúknuť aj kvalitné vzdelávanie. V dvoch etapách (september a november) sa uskutoční 12 propagačných kampaní, v ktorých plánujú získať 50 dobrovoľníkov a spolupracovníkov Centra pre rodinu. Dobrovoľníkov plánujú v priebehu troch mesiacov vyškoliť tak, aby získali nielen všeobecné poznatky o organizácii, dobrovoľníctve, ale predovšetkým odborné vedomosti a zručnosti pre prácu so špecifickou skupinou detí. Už v priebehu vzdelávania začnú noví dobrovoľníci a spolupracovníci pracovať v Centre pre rodinu s deťmi a mládežou. Po ukončení vzdelávania začnú pracovať samostatne v klube detí a mládeže a v komunitnej škole so svojou skupinkou detí.	Nezisková organizácia uskutočnila v rámci projektu propagačné kampane na OA a SŠ Zdravotnej v Dolnom Kubíne a Katolíckej univerzite a jej detašovanom pracovisku v D.Kubíne s cieľom osloviť a získať pre svoju činnosť dobrovoľníkov. Podarilo sa získať 15 nových dobrovoľníkov, ktorí boli následne zaškolení počas 2 víkendových pobytov, na ktorých absolvovali prednášky, rôzne zážitkové a modelové situácie zamerané na pozitívne hodnotenie seba a iných, rozvíjali svoje komunikačné schopnosti, učili sa riešiť konflikty a lepšie pochopiť správanie cieľovej skupiny. Zároveň si mohli noví dobrovoľníci po prvý krát vyskúšať prácu s touto cieľovou skupinou, keďže pobytu sa zúčastnili aj deti s poruchami správania a prostredníctvom hier, výletov a tvorivých dielní nadviazať s nimi prvé kontakty. Popri školení boli dobrovoľníci postupne zapojení aj do pravidelných aktivít n.o. - Klub pre deti a mládež, Komunitná škola, brigády. Skutočnosť, že noví dobrovoľníci boli všetko mladí ľudia im pomohla zapadnúť medzi deti a nadviazať si s nimi kamarátske vzťahy.

ZA-10	Náruč - pomoc deťom v kríze	Zefektívnenie práce s rodinami ohrozenými domácim násilím	75 000 Sk	<p>V rámci predkladaného projektu je zámerom zefektívniť prácu s rodinami ohrozenými domácim násilím prepojením programov Detského krízového centra Náruč v Žiline – Zádubní a Poradensko - tréningového centra Náruč v Čadci. Minimálne 15 týraných žien s približne 20 deťmi bude mať možnosť zúčastňovať sa počas 6 mesiacov špeciálnych aktivít zameraných na posilnenie osobnosti, rozvoj životných/rodičovských zručností, emocionálnu stabilizáciu a osvojenie si ďalších kompetencií potrebných pre skvalitnenie života zúčastnených rodín.</p>	<p>Projekt bol zameraný na posilňovanie a rozvíjanie vnútorných zdrojov a schopností obetí domáceho násillia na prekonávanie nepriaznivých životných situácií. Realizovala sa skupinová filiálna terapia - tréning rodičovských zručností. Tejtó terapie sa zúčastnilo 8 klientiek a nepriamo bolo zapojených 15 deťí. Počas tréningu bolo možné pozorovať vymiznutie niektorých negatívnych prejavov správania u deťí. ďalej sa realizovala klubová činnosť pre týrané ženy a ich deťi. Programy detských skupiniek boli tvorené prevažne arteterapeutickými činnosťami. Okrem týchto aktivít sa konalo výchovno-rekreačné sústredenie pre matky s deťmi, ktorého sa zúčastnilo 35 účastníkov, z toho 11 matiek a 24 deťí. Na základe spätných väzieb je vidno, že projektom sa podarilo posilniť rodičovské zručnosti a kompetencie, posilniť väzby medzi matkou a deťmi, zvýšiť u deťí sebavedómie a prispieť k emocionálnej stabilizácii deťí.</p>
KE-02	Domov sociálnych služieb	Objav môj hrad	40 000 Sk	<p>Projekt je zameraný na rozvoj osobnosti klienta formou vzdelania, integráciu medzi intaktnú populáciu a pozitívne vnímanie mentálne postihnutých klientov intaktnou populáciou. Celé podujatie sa uskutoční v dobovom štýle. S kultúrnym programom vystúpia domáce i zahraničné zariadenia sociálnych služieb (účastníci z Poľska a Českej republiky) a žiaci všetkých druhov školských zariadení v meste. Okrem historického šermu, skákacieho hradu a jazdy na historickom koči bude hlavnou atrakciou súťaž v stavaní hradov z piesku. V projekte sú zahrnuté inovatívne nástroje podporujúce rozvoj osobnosti klienta formou dlhodobého vzdelávania v oblasti histórie. Projekt zároveň podporuje samostatnosť klientov, ich sebarealizáciu, presadenie vyšších potrieb, rozvoj schopností a zručností. Osobnosť sa môže rozvíjať iba v kontakte s intaktnou populáciou a preto sa do projektu zapoja aj žiaci všetkých školských zariadení na území mesta, občianske združenia a zahraničné delegácie pôsobiace v oblasti poskytovania sociálnych služieb.</p>	<p>Podujatie Môj hrad poskytlo klientom DSS netradičnú formu vzdelávania v oblasti histórie, pomohlo ich integrovať medzi intaktnú populáciu a upevniť spoluprácu s výchovno-vzdelávacími inštitúciami v meste. Okrem klientov a zamestnancov DSS Strážske sa akcie zúčastnili klienti a zamestnanci ďalších 5 DSS a žiaci miestnej MŠ, ZŠ, SŠ a Centrum voľného času., Všetci spolu sa zapojili do nasledovných činností: vystúpenie pred publikom s vlastným spracovaním ľubovoľnej historickej témy, maľovanie na chodník a výkres, jazda na historickom koči, súťaž družstiev v stavaní hradov z piesku. Pre zúčastnených bol pripravený aj skákací hrad, maľovanie na tvár, hra na sochy, vodníci, piráti, ukážky historického šermu. Podujatie zjednotilo deti aj dospelých, zdravých i mentálne postihnutých a jeho úspechom bolo, že ukázalo, že takýchto ľudí sa netreba báť ani ich ľutovať,</p>

					ale že je potrebné ich čo najviac zapájať do bežného života.
KE-05	Domov dôchodcov a domov sociálnych služieb	Od nás pre vás	54 000 Sk	Ambíciou projektu je dať priestor najšikovnejším seniorom a seniorkám, aby sa na niekoľko mesiacov stali učiteľmi, lektormi pre ostatných obyvateľom domova dôchodcov, študentom strednej školy, študentom strednej zdravotnej školy a malým škôlkarom. Okrem netradičného vzdelávania, ktoré je zamerané na posilnenie jedinca, podporu kreativity, sebareprezentácie bude vytvorený v projekte priestor pre prirodzenú komunikáciu obyvateľov domova dôchodcov navzájom, ale aj pre interakciu s inou generáciou a ostatnými obyvateľmi mesta Košice.	Počas projektu bol poskytnutý priestor pre najšikovnejších seniorov a seniorky, ktorí sa na niekoľko mesiacov stali lektormi a lektorkami. Zriadila sa miestnosť pre kuchynku, a seniory sa aktívne zapájali do prípravy a pečenia koláčov. Seniory piekli šišky, medovníky i pletenku zo štyroch vrkočov. Pri okrúhlych narodeninách seniorov je pre nich pripravené posedenie, a sú obdarovaní tortou upečenou v zriadenej kuchynke. Seniory muži sa do projektu zapojili vyhotovením stolčeka, na ktorí sa po vybratí z rúry horúci plech ukladá. V kuchynke vládne príjemná pohoda, seniorky sú veľmi rady, že sa po rokoch znova dostali k "sporáku". Na konci bol vydaný receptár s receptami senioriek.
KE-06	ArtEst - polyestetické vzdelávanie znevýhodnenej mládeže	Tanec bez bariér	25 000 Sk	Pod vedením pedagógov a mladých tanečníkov z tanečných škôl bude nacvičená s mentálne znevýhodnenou mládežou sériu hudobno - pohybových a tanečných kreácií. Kostýmy k tancom a dekorácie sa pripravujú v spolupráci s pedagógmi a žiakmi základnej umeleckej školy - výtvarný odbor. Hudobný sprievod bude pripravený so študentmi hudby Fakulty humanitných a prírodných vied Prešovskej univerzity. Výstupom projektu bude nácvik scénického tanca a spoločný ples s názvom "Tanec bez bariér" pre účastníkov projektu, ale aj pre širokú verejnosť. Projekt, počnúc tvorivými dielňami, vystúpeniami pre školy a domovy sociálnych služieb, až po záverečné výstupy bude realizovaný na rôznych miestach a s veľkým počtom dobrovoľníkov, čím sa umocní integračný zámer projektu.	Hlavným cieľom projektu bola realizácia kurzu spoločenských tancov a spoločenského správania mentálne znevýhodnenej mládeže s intaktnými rovesníkmi. V rámci projektu nacvičili klienti pod vedením kvalifikovaných pedagógov a žiakov tanečnej školy sériu tanečných kreácií s názvom Tanec bez bariér. Kostýmy zabezpečili pedagógovia a žiaci ZUŠ. Paralelne s tanečným kurzom prebiehali výtvarné dielne pod vedením výtvarných pedagógov ZUŠ. Kurz spoločenského tanca prebiehal 2x týždenne. Po skončení kurzu nasledoval Slávnostný venček. Pripravili sa rôzne vystúpenia scénického tanca, ktoré boli prezentované na Medzinárodnom festivale umeleckých prejavov ľudí s mentálnym postihnutím a na iných podujatiach. Počas projektu sa aktivizoval spoločenský život mladých ľudí s hendicapom, naučili sa spoločensky vystupovať a nadviazali nové priateľstvá z radov zdravých rovesníkov.

KE-11	Autistické centrum Rubikon, n.o.	Tvorivé dielne pre autistov a rodičov	74 000 Sk	<p>V novovzniknutom Autistickom centre Rubikon bude 2x mesačne prebiehať cyklus tvorivých a náučných dielní. Projekt bude určený pre deti z Autistického centra Rubikon a ich rodičov, respektíve súrodencov. Zároveň ponúknu potenciál zariadenia aj deťom s autizmom z iných škôl a ich blízkym, formou spoločných voľnočasových, ergoterapeutických aktivít. Deti za spoluúčasti rodičov, respektíve súrodencov, a špeciálnych pedagógov sa pod vedením lektorky naučia pracovať s rôznym materiálom a oboznámia sa s rozličnými technikami. Špecializovanými činnosťami pracovnej terapie budú rozvíjať pracovné zručnosti detí a v príjemnom, inšpirujúcom prostredí budovať tiež sociálne kontakty, čo prispeje k zvýšeniu sociálnej integrácie a zlepšeniu kvality života autistických detí a ich rodín.</p>	Organizácia nepredložila záverečnú správu z projektu.
KE-12	OZ Pomocná ruka	Čistá ihla	54 000 Sk	<p>OZ Pomocná ruka realizuje projekt Čistá ihla, ktorého cieľom je poskytovať služby užívateľom drog a osobám pracujúcim v sexbiznise a zvýšiť tak kvalitu života zraniteľných a marginalizovaných komúní v rámci prístupu harm reduction. Harm reduction je prístup zameraný na predchádzanie a znižovanie zdravotných, sociálnych a iných poškodení súvisiacich s rizikovým správaním. Snahou je predchádzať šíreniu HIV/AIDS, hepatitíde B, C a ďalším ochoreniam, poskytovaním služieb, ako: výmena ihlíc a striekačiek, zber a bezpečná likvidácia použitých ihlíc, informovanie o bezpečnejšom užívaní drog a bezpečnejšom sexe, pravidelný kontakt s klientmi, poskytovanie informácií o testovaní, sprostredkovanie kontaktu na sociálne, právne a zdravotné služby.</p>	<p>Na realizácii projektu sa podieľalo od 5 do 13 pracovníkov. Projekt sa realizoval dvoma formami, ako terénna sociálna práca a ako stacionárne výmenné miesto. Počas roka 2008 sa v organizácii poskytol servis 272 klientom. Prijalo sa 414 striekačiek, 564 ihlíc a 1559 inzuliniek. V roku 2009 sa zatiaľ v organizácii poskytol servis 106 klientom. Kontakt s klientmi je hodnotený pozitívne, klienti vítajú materiálny servis, majú záujem o letáky, ktoré organizácia distribuuje. Takisto sa v rámci projektu robila v Moldave nad Bodvou prednáška pre cca 60 študentov, o drogovej problematike a činnosti. v Košiciach sa konala prednáška pre cca 20 študentov o problematike injekčného užívania drog a činnosti občianskeho združenia. Vďaka vyzbieraným striekačkám a ihlám sa zvyšuje aj bezpečnosť obyvateľstvo voči prenosu infekčných ochorení.</p>

KE-13	Domov sociálnych služieb ANIMA	Umelci umelcom	40 000 Sk	<p>Projekt s názvom "UMELCI UMELCOM" je pre ľudí s mentálnym postihnutím zážitkovým prostriedkom ako prísť k novým vzťahom, ako sa tešiť z vlastnej tvorivosti a aktivity, ako pocítiť úspech a ako budovať sebadôveru, sebavedomie a sebadisciplínu. Okrem toho sa projekt zameriava na environmentálnu stránku života. Prvý krát vzniká spojenie dramatickej výchovy s prvkami muzikoterapie, čo má nesporný význam pri rozvoji každej osobnosti. Projekt v sebe nesie tradičné a moderné, spojenie rôznych zložiek (hudba, tanec, divadlo, slovo, výtvarné a pracovné činnosti). Okrem radosti z divadelnej a hudobnej tvorby a hry je cieľom integrácia ľudí s postihnutím a snaha o ich uplatnenie a prežívanie plnohodnotného života. Divadelné predstavenie je založené na živom vystúpení od dramaticko-pohybového stvárnenia až k hudobnému prejavu. Premiešanie kolektívu účinkujúcich bez a s postihnutím je symbolom rovnakých práv a možností všetkých ľudí bez rozdielov.</p>	<p>Projekt "Umelci umelcom" naplnil stanovené ciele. Uskutočnili sa hudobno-dramatické vystúpenia v spolupráci s rôznymi skupinami. Klienti absolvovali vystúpenia s divadlom a muzikoterapeutické stretnutia. Bolo badateľné zväčšenie záujmu o činnosť v DSS, zažitý pocit úspechu, skúsenosť, motivácia a inšpirácia pre zdravých ľudí. U mentálne postihnutých osôb sa takisto zlepšil rečový prejav a artikulácia, rytmus reči, dychová kontrola a pod. Skupina uskutočnila vystúpenia v Michalovciach, Rožňave, Petrovciach nad Laborcom a Kežmarku. Projekt prispel k stmeleniu kolektívu.</p>
PO-02	Domov sociálnych služieb	Svet zvukov, farieb a fantázie	63 000 Sk	<p>Projekt je zameraný na hľadanie nových foriem práce s ľuďmi s ťažkým a hlbokým postihnutím, ktoré vychádzajú z ich možností, schopností a snažia sa rešpektovať ich záujmy. Snoezelen je zvláštna ponuka k využitiu času pre najťažšie postihnutých ľudí, ktorí nemôžu chodiť ani do školy ani do „práce“ a trávia prevažnú časť svojho života v izbe. Relaxačný priestor má byť miestom, kde je možné nechať všetko za sebou a skutočne sa uvoľniť. Kludná hudba a tlmené svetlo prispieva k tomu, aby sa vytvorila priaznivá atmosféra. Zámerom projektu je umožniť klientom vyjsť z ich bežného prostredia a prejsť do iných priestorov, kde môžu získať iné nové skúsenosti a motivovať ich k aktivitám založených na zmyslových zážitkoch.</p>	<p>DSS Giraltovece vytvoril pre 6 svojich klientov s ťažkým stupňom mentálneho postihnutia, ktorí väčšinou len ležia, snoezelenovú miestnosť. Miestnosť je ladená do biela a je vybavená zariadením slúžiacim na uvoľňovanie psychického napätia a vytvorenie pocitu bezpečia a ochrany. Priestor slúži zároveň na rozvoj zmyslového vnímania. Nové podnety sprostredkované zakúpenou vodnou posteľou, závesným vakom, balančnou kolískou a farebnými lampami stimulujú zrak, sluch, hmat aj čuch klientov. Veľmi sa osvedčili aj guľičkový bazén, sviečky, vonné oleje, zrkadlová guľa, relaxačná hudba. Tento druh relaxácie a stimulácie podporujú emocionálne prežívanie klientov, ich integráciu a komunikáciu s okolím a sebaavedomovanie a pomohli redukovať stavy nekľudu, zmätenosti a dezorientácie.</p>

PO-05	RELEVANT n.o.	Dobrovoľník - priateľ malých, sprievodca veľkých	43 000 Sk	<p>Cieľom projektových aktivít bude viesť dobrovoľníkov a marginalizované skupiny mládeže k vzájomnému prepájaniu sa a k nadväzovaniu priateľstiev – rovesnícky program. Projektom sa zabezpečí vzdelávanie a sprevádzanie dobrovoľníkov v oblasti práce s mládežou v ohrození a supervíziu koordinátorov tímov, ktorý sa bude individuálne vzdelávať. Práca s veľkým množstvom dobrovoľníkov, si vyžaduje skvalitnenie a zosystemizovanie práce s dobrovoľníkmi v organizácií, vytvorením platenej pozície pre koordinátora dobrovoľníkov, ktorý už počas projektu nájde, vyškolí a zapojí do dobrovoľníckej služby nových dobrovoľníkov v detských domovoch a zariadeniach starajúcich sa o mládež v ohrození. Bude koordinovať troch vedúcich tímov, ktorí budú mať na starosti návštevu 3 zariadení, kde sa budú organizovať voľnočasové, vzdelávacie a kultúrne aktivity.</p>	<p>V projekte boli zapojené rôzne cieľové skupiny. Primárnou cieľovou skupinou boli existujúci dobrovoľníci a potenciálni dobrovoľníci, pre ktorých sa už počas projektu našiel platený koordinár, ktorý vyškolil a zapojil do dobrovoľníckej služby nových dobrovoľníkov v detských domovoch a zariadeniach starajúcich sa o mládež. Koordinoval 3 vedúcich tímov, ktorí mali na starosti návštevu 3 zariadení, kde sa organizovali voľnočasové, vzdelávacie a kultúrne aktivity. Sekundárnou cieľovou skupinou boli deti v detských domovoch (DeD). Od júna do augusta sa konali stretnutia realizačného tímu, kde pripravovali vzdelávací víkend pre dobrovoľníkov. Tréningové sústreďenie bolo hodnotené účastníkmi pozitívne, veľký ohlas mali teambuildingové aktivity. Vytvorili množstvo akcií pre deti, viac ako bolo naplánované.</p>
PO-06	Návrat, o.z. centrum v Prešove	Vytvorenie špecifických skupín z radov klientov, ich vzdelávanie a rozvoj svojpomoci a ich skompetentnenie ponúkať náhľady na prítomnosť dieťaťa voči širšej verejnosti	40 000 Sk	<p>Projektom je reakciou na avizované potreby špecifických skupín z radov náhradných rodičov. Cieľom je vytvoriť priestor pre pravidelné – facilitované stretávanie sa týchto skupín /samožijúce matky, profesionálni rodičia/. Zároveň projekt ponúka možnosť dozvedieť sa rodičov v témach, ktoré im vyplývajú z reálneho života a vedia ich sami uchopiť a pomenovať. Voči verejnosti je projekt smerovaný ako motivačný, informujúci v spolupráci s obcami a cirkvami, či inými spoločenstvami. Ponúka bližší vzhľad do potrieb opustených detí a možností riešenia ich situácie. Náhradní rodičia, ktorí budú účastní v 1. fáze projektu – skupín následne môžu byť vťahnutí do fázy oslovovania verejnosti v spolupráci s odborníkmi Návratu a to svojím životným príkladom.</p>	<p>Projekt bol medializovaný na verejnosti hlavne na východe v Humennom, v Lipanoch a v Prešove. Takisto v TV Prešov sa využila možnosť diskusie a u Saleziánov Don Bosca sa využila možnosť hovoriť o témach náhradného rodičovstva počas ich voľnočasových aktivít. Vytvorili sa špecifické skupiny pre náhradných rodičov. Slobodné matky otvorene hovorili o nevýhodnom postavení slobodnej matky najmä s dieťaťom iného etnika. Skupina žien, ktoré prijali dieťa bez partnera a skupina náhradných rodičov, pre ktorých je starostlivosť o dieťa zamestnaním sa ukázali ako efektívne.</p>

PO-08	DD, DSS a ZOS Život, n.o.	So Životom za dôstojným a plnohodnotným životom	31 000 Sk	<p>Inovativnosť projektu spočíva predovšetkým v nových aktivitách, ktorými sú návštevy kultúrnych pamiatok a vzájomnom zoznámení sa s klientmi iných zariadení, čo prispeje k zvýšeniu sebavedomia klientov a presvedčenia, že jeseň života môže byť prežitá naplno.</p>	<p>Cieľom projektu bolo s klientmi DSS a DD navštíviť kultúrne pamiatky v regióne a zároveň navštíviť klientov v podobných zariadeniach v regióne. Klienti boli prevážaní autobusom. Navštívili v októbri Galériu Ladislava Mednyánszkeho - Kaštieľ Strážky, potom v decembri Petzvalovo múzeum fotografie v Spišskej Belej, vo februári Galériu u Sediaceho anjela v Kežmarku, v marci známe múzeum v Červenom Kláštore, v apríli Múzeum ľudovej architektúry v Starej Ľubovni a Hrad Stará Ľubovňa. Súbežne s návštevami kultúrnych pamiatok sa konali aj návštevy zariadení DSS a DD, kde sa klienti navzájom zoznámili. Klienti boli návštevami nadšení, kolektív to stmelilo. Klienti sa cítili mladší, pozdvihlo sa ich sebavedomie. Dokázali si, že ešte zvládnu cestovanie, prechádzky a stretnutia s novými ľuďmi.</p>
PO-12	Špeciálna základná škola, Hanušovce nad Topľou	Divadlo bez bariér	36 000 Sk	<p>Projekt Divadlo bez bariér je určený žiakom Špeciálnej základnej školy v Hanušovciach nad Topľou- triedy B a C variantu / stredný a ťažký stupeň mentálnej retardácie, viacnásobne postihnutie, v prevažnej miere deti s diagnózou- Detská mozgová obrna, Downov syndróm. Jeho cieľom je zlepšiť sociálnu komunikáciu týchto detí s verejnosťou, naučiť tieto deti vcítiť sa do roly inej osoby, vyjadriť svoje pocity, náladu, rozvíjať sociálne cítenie, tvorivosť, prehlbovať spoluprácu, vzájomné vzťahy v skupine, rozvíjať komunikačné zručnosti, empatiu a fantáziu. Dramatoterapia je nová forma práce s takto postihnutými deťmi v tomto zariadení.</p>	<p>Počas realizácie projektu sa podarilo dodržať tematický a časový plán. Žiaci zo ŠZŠ, s rôznym stupňom mentálnej retardácie, aj deti s kombinovaným postihnutím, sa aktívne zapájali do vystúpení. Od novembra 2008 do mája 2009 sa deti postupne zoznámali s rôznymi aktivitami, ako pantomíma, hra s maňuškami, hranie rolí atď. Oblíbená bola napr. aj muzikoterapia. Odozva klientov - detí - bola pozitívna. Deti boli uvoľnenejšie, veselšie a pozornejšie. Pomocou hrania sa podarilo nadviazať aj kontakt s problémovými deťmi či deťmi s prvkami autizmu. Deti sa naučili aj lepšie rozlišovať dobré a zlé správanie a naučili sa korigovať nevhodné správanie. Deti svoje zručnosti využili aj na oslavách Dňa matiek. Dramatoterapia s týmito deťmi sa ukázala ako veľmi prínosná.</p>